Anu Lindfors

”MEIDÄN HETKI” -VALOKUVAPROJEKTI

Viestinnän koulutusohjelma

2013

samk
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

”MEIDÄN HETKI” - VALOKUVAPROJEKTI

Lindfors, Anu
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma
Toukokuu 2013
Ohjaaja: Merimaa, Henry
Sivumäärä: 31
Liitteitä: 12

Asiasanat: lemmikkivalokuvaus, valokuvaus, digitaalikuvaus, valokuvaprojekti

---

Tämän opinnäytetyön aiheena oli tutkia lemmikkivalokuvausprosessia vaiheittain sekä toteuttaa aiheeseen liittyvä projekti. Käytännön osuudessa oli tavoitteena ottaa 12 kuvaa lemmikeistä ja heidän omistajistaan. Jokainen kuvattava kertoi hänen ja hänen lemmikkinsä tärkeästä hetkestä, minkä pohjalta kuvaustilanne suunniteltiin ja toteutettiin.

Tutkimuksen teoreettisessa osuudessa käsiteltiin valokuvausprojekteja yleisellä tasolla sekä lemmikkivalokuvausprosessin eri vaiheita aina kuvauksen suunnittelusta kuvankäsittelyyn. Tämän lomassa kerrottiin myös ”Meidän hetki” –valokuvaprojektin prosessi alusta loppuun. Projektin kuvat ovat liitteenä opinnäytetyön lopussa.

“OUR MOMENT” –PHOTOGRAPHY PROJECT

Lindfors, Anu
Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Media and Communication
May 2013
Supervisor: Merimaa, Henry
Number of pages: 31
Appendices: 12

Keywords: pet photography, photography, digital photography, photography project

---

The purpose of this thesis was to research pet photography process in stages and to accomplish a project associated to the subject. In the empirical part, the target was to take 12 pictures of pets and their owners. Every model told about his/hers and his/hers pet’s important moment. Based on that, the photograph session was conceived and executed.

In the theoretical part of the thesis, photography projects were dealt in common way. Also the points of the pet photography process were dealt. The process of the “Our Moment” –photography project was related in touch. The photos of the project were attached in the end of the thesis.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 5
2 VALOKUVAPROJEKTIT 6
3 ENNEN KUVAUSTA 8
3.1 Kuvattavien etsintä 8
3.2 Kuvaustilanteen suunnittelu 9
3.2.1 Tarinat kuvien takaa 9
3.2.1 Yhteydenpito kuvattaviin 10
3.3 Kuvauskaluston valinta 10
3.4 Kuvaukseen valmistautuminen 11
3.4.1 Kuvaajan valmistautuminen kuvauksiin 11
3.4.2 Eläimen valmistautuminen kuvauksiin 12
3.5 Ympäristön valinta 13
3.6 Taustan valinta 14
3.7 Salamalla vai ilman? 15
4 KUVAUKSEN AIKANA 16
4.1 Kameran asetukset 16
4.2 Omistajan merkitys lemmikkikuvauksessa 17
4.3 Tutustuminen eläimeen 18
4.4 Eläimen kohtelu 18
4.5 Valaisu 20
4.6 Kuvakulmat 22
4.7 Ryhmäkuvat 22
5 KUVAUKSEN JÄLKEEN 23
5.1 Parhaan kuvan valinta 23
5.2 Kuvankäsittely 25
5.2.1 Peruskäsittely 25
5.2.2 Rajaus 27
5.3 Kuvan ja tekstin yhdistäminen 29
6 YHTEENVETO 29
LÄHTEET 31

1 JOHDANTO

Valitsin opinnäytetyöni aiheen valokuvauksen aihealueelta, koska siitä voi hyvin todennäköisesti tulla tulevaisuudessa ammattini. Erilaisten eläinten kuvaaminen on aina kiinnostanut minua, joten päätin sisällyttää opinnäytetyöhöni lemmikkikuvauksen jossain muodossa. Lemmikit ovat melko haastavia kuvattavia, mutta myös samalla hyvin kiehtovia sellaisia. Ne ovat kameran edessä juuri omana itsenään eikä niitä voi ohjata samalla tavalla kuin ihmistä. Myös kuvaaja saa olla lemmikin kanssa oma itsensä, mikä auttaa keskittymään itse kuvaustilanteeseen.

Lemmikkien kuvaaminen on nykyisin hyvin suosittua, koska lemmikit mielletään tärkeiksi perheenjäseniksi. Lemmikin kanssa vietetään paljon aikaa ja sen kanssa harrastetaan. Yhä useampi lemmikinomistaja haluaa lemmikistään edustavia kuvia, johon on ikuistettu eläimelle ominaiset piirteet. (Luukko 2012.) Opinnäytetyöaihetta miettiessäni aloin pohtia juurikin lemmikin asemaa tärkeänä perheenjäsenenä. Samalla seurasin avomieheni ja kissamme yhteistä löhöilyhetkeä sängyllä television edessä. Kyseinen hetki toistuu useita kertoja viikossa ja se on selkeästi heidän oma hetkensä – sellainen, johon kenelläkään muulla ei ole asiaa. Mieleeni tuli, että varmasti monella lemmikillä ja omistajalla on tämän kaltaisia yhteisiä hetkiä, jotka ovat erityisen tärkeitä. Päätin selvittää asiaa tarkemmin ja kyselin lemmikin omistajilta tärkeistä hetkistä – millaisia ne hetket mahdollisesti olisivat ja miksi juuri se tietty hetki on tärkeä. Tärkeä hetki voisi olla melkein millainen tahansa, joko arkipäiväinen tai sitten hieman erilaisempi. Ajattelin tämän tärkeän hetken kuvaamista ja niin ”Meidän hetki” –valokuvaprojekti alkoi muotoutua. Oli mielestäni hieno ajatus järjestää lemmikille ja omistajalle heidän oma hetkensä sekä tallentaa se valokuvaksi.

Valmiit kuvat päätin liittää opinnäytetyön loppuun, koska lukijan on mielestäni hyvä nähdä projekti kokonaisuudessaan. Kuvat teksteineen halusin laittaa näkyville myös omalle portfoliosivustolleni pieneksi näyttelyksi, mistä olisi hyötyä myöhemmin myös työnhaussa. Valmiit kuvat päätyvät myös kuvattavalle itselleen, koska kuvattavan on hyvä saada muisto kuvaushetkestä.

Kuvausprojektin toteuttamisessa on mielestäni kolme osaa: kuvausta edeltävä aika, jolloin valmistaudutaan kuvausta varten, itse kuvaus sekä jälkikäsittelyvaihe, jolloin valitaan kuvat ja käsitellään ne mieluisiksi. Jokainen näistä vaiheista on toteutettava huolella, jotta kuvista tulee mahdollisimman hyviä. Tässä raportissa kerron ensin valokuvausprojekteista yleensä, minkä jälkeen valokuvausprojektin toteuttaminen käydään läpi osa osalta.

2 VALOKUVAPROJEKTIT

Hyvä esimerkki paljon huomiota saaneesta valokuvausprojektista on Miina Savolaisen Maailman ihanin tyttö, joka on aloitettu vuonna 1998. Savolainen on kuvannut projektia varten lastenkodissa kasvaneita nuoria naisia. Kuvat on otettu luonnon helmassa ja kuvaustilanteet on suunniteltu yhdessä kuvattavien kanssa. Projektin kuvilla on tärkeä merkitys – niillä on pyritty parantamaan kaltoin kohdeltujen nuorten minäkuvaa. Kuvausretket on jokaisen nuoren kohdalla uusittu vuosittain, jotta kuvattava pystyy seuraamaan omaa muutostaan kuvista. Erityistä Savolaisen kuvissa on se, että ne on kaikki otettu vuorokaudenaikoina, jolloin luonnonvaloa ei ole paljoa. Pitkistä valotusajoista johtuen kuvissa on tietynlaista pehmeyttä ja oma tunnelmansa. Projekti on tuottanut yhteensä yli sata valokuvaa ja voimauttavan valokuvan menetelmä on saanut useita palkintoja. (Savolainen)

Kuva 1. Maailman ihanin tyttö –valokuvaprojekti on suunniteltu parantamaan kuvattavien minäkuvaa. Kuva: Jenna Pystö ja Miina Savolainen.

Toiseksi esimerkiksi valitsin Harri Joensuun Kuukkarilaisia-projektin. Kuukkarilaisia on kevättalvella 2009 toteutettu dokumentaarinen valokuvausprojekti, jonka kuvat on otettu Porin 6. kaupunginosan asukkaista heidän omissa kodeissaan. Kuvat ovat hyvinkin arjentäytteisiä ja ne näyttävät talon asukkaat juuri sellaisena kuin he ovat. (Kulttuuriympäristöt arjen arvoiksi 2012.)

Kuva 2. Kuukkarilaisia-valokuvaprojektissa on kuvattu kuukkarilaisia kodeissaan. Kuva: Harri Joensuu.

Omassa valokuvausprojektissani on piirteitä sekä Savolaisen että Joensuun projekteista, vaikka se ei aivan samantyylinen olekaan. Savolaisen tapaan olen yrittänyt saada useimpiin kuviini pehmeyttä ja tunnelmaa. Projektini muistuttaa silti hieman

enemmän Kuukkarilaisia-valokuvaprojektia, koska kuvausmiljöö on ollut melko samanlainen kuin omissa kuvissani. Yhteys Kuukkarilaisia-valokuvaprojektiin löytyy myös kuvien tarkoituksista – molempien projektien tarkoitus kun on ollut dokumentoida jotain tiettyä hetkeä. Projektien kuvissa on lisäksi pyritty näyttämään asiat juuri sellaisena, kuin ne ovat. En kuitenkaan nimittäisi omaa valokuvausprojektiani pelkästään dokumentaariseksi kuvausprojektiksi, koska monissa kuvissani on mukana myös muotokuvamaisuutta.

3 ENNEN KUVAUSTA

3.1 Kuvattavien etsintä

Kuvattavat kannattaa etsiä hyvissä ajoin ennen kuvausta, jotta sekä kuvaajalla että kuvattavalla olisi hyvin aikaa valmistautua kuvaukseen. On hyvä päättää ajoissa myös kuvattavien määrä, jotta projekti ei vahingossa kasvaisi liian suureksi. Omaan projektiini päätin etsiä suhteellisen vähän kuvattavia, koska en halunnut kokonaisuudesta tulevan liian toistuva – ovathan tarinat kuvieni takaa jotenkin kytköksissä toisiinsa. Tarkaksi määräksi valikoitui lopulta 12 kuvattavaa lemmikkiensä kanssa. Päätin ottaa kuvattaviin mukaan myös itseni lemmikkini kanssa, koska tahdoin kertoa myös oman tarinani.

Omaan projektiini aloin etsiä kuvattavia loppuvuodesta 2012. Tärkeimpänä kriteerinäni oli, että kuvattavalla tulisi olla yksi tai useampi lemmikki. Esimerkiksi kuvattavan iällä tai sukupuolella ei ollut väliä, koska ajattelin tuoda kuviin hieman vaihtelevuutta. Vaihtelevuus oli tärkeä kriteeri myös kuvattavien eläinten valinnassa – ajattelin kuvata myös hieman erilaisempia eläimiä, enkä pelkästään esimerkiksi koiria tai kissoja. Käytännön syistä kuvattavan piti asua Porissa tai ainakin melko lyhyen ajomatkan päässä.

Tunnen suhteellisen monta lemmikin omistajaa, joten aloin etsiä kuvattavia lähipiiristäni. Tein paperille listan, johon kirjoitin kaikki tuntemani lemmikit ja heidän omistajansa. Tämän jälkeen karsin pois osan ehdokkaista ja otin jäljelle jääneisiin

yhteyttä. Kommunikointivälineistä Facebook ja puhelin osoittautuivat kaikkein hyödyllisimmiksi. Ehdokkaille selitin lyhykäisesti kuvauksen tarkoituksen ja sen, missä kuvat aiotaan julkaista. Kaikki ehdokkaat suostuivat kuvaukseen sen kummempia miettimättä.

3.2 Kuvaustilanteen suunnittelu

3.2.1 Tarinat kuvien takaa

Itse kuvien lisäksi projektissani oli tärkeää myös niiden takana piilevät tarinat. Kun kuvattavat oli sovittu, aloimme yhdessä heidän kanssaan miettiä sitä tärkeää hetkeä, joka halutaan kuvissa näkyvän. Pyysin kuvattavia miettimään myös sitä, että miksi kyseinen hetki on kuvattavalle ja hänen lemmikilleen niin tärkeä. Jo tässä kohtaa tarinoiden erilaisuus alkoi ilmetä. Monet kuvattavat keksivät tärkeän hetken heti, mutta muutama tarvitsi hieman lisäaikaa miettimiseen. En pyytänyt erikseen toimittamaan tarinoita paperilla, vaan osa kertoi minulle tarinansa suullisesti ja osa erilaisten kommunikointivälineiden avulla, kuten esimerkiksi Facebookissa. Yksi kuvattavista intoutui kirjoittamaan kirjeeseen pienen tekstinpätkän hänen ja lemmikkinsä suhteesta.

Lopulta sain mietittäväkseni 12 erilaista tarinaa, joista jokainen oli erilainen. Yksi asia tarinoita kuitenkin yhdisti – tärkeät hetket liittyivät usein johonkin päivittäiseen rituaaliin. Tästä voidaan kenties päätellä se, että monelle lemmikin omistajalle arkiset asiat lemmikin kanssa ovat niitä tärkeimpiä hetkiä.

Muutamalla kuvattavalla kätkeytyi tärkeään hetkeen jokin syvällisempi tarina, jonka he halusivat kertoa:
“Useita vuosia sitten mäyräkoirani Pluto jouduttiin lopettamaan. Kun vanhempani veivät Plutoa viimeisen kerran eläinlääkärille, lähdin toisen mäyräkoirani Kertun kanssa kävelemään läheiselle metsätielle.”

Toiset taas kokivat hetken tärkeäksi ilman sen kummempaa syytä:
”Päiväunet Röllin kanssa on semmonen meidän poikien oma juttu, joka on tosi tärkee päivittäinen rituaali. Mä meen päiväunille ja Rölli seuraa aina perässä. Se tulee mun kainaloon ja nukahtaa siihen myös.”

3.2.1 Yhteydenpito kuvattaviin

Yhteydenpito kuvattaviin on erityisen tärkeää kuvien onnistumisen kannalta. Kun sekä kuvaaja että kuvattava ovat molemmat tietoisia siitä, mitä kuvaustilanteessa tapahtuu, on itse kuvaustilannekin monesti rennompi. Varsinkin ensikertalaiset kuvattavat usein jännittävät kuvausta tarpeettoman paljon. Lemmikin omistajilta on hyvä kysellä etukäteen esimerkiksi lemmikin ominaisuuksista, jotta kuvaaja pystyy varautumaan kuvaukseen oikealla tavalla. Esimerkiksi lemmikin ulkomuoto vaikuttaa hyvin paljon kuvaan valittavaan taustaan, jonka kuvaaja monesti päättää jo ennen kuvausta ajan säästämiseksi. Lisäksi lemmikin omistajalla voi olla erityistoiveita kuvauksen suhteen, mikä on hyvä tietää jo hyvissä ajoin ennen kuvausta. Myös lemmikin omistajaa kannattaa ohjeistaa kuvaukseen ajoissa - erityisen tärkeää on pyytää omistajaa ottamaan lemmikille mieluisia makupaloja tai leluja kuvauksiin mukaan. Eläimelle ei myöskään kannata antaa paljoa ruokaa kuvauspäivänä, mikä on hyvä sanoa omistajalle jo hyvissä ajoin. Nälkäinen eläin on kuvauksissa persompi herkuille kuin juuri ruokittu lemmikki. Näin varmistetaan se, että eläin varmasti saadaan pysymään paikallaan kuvauksissa ja tottelemaan omistajaa herkkujen avulla. (Walker 2008, 30; Fujicolor 2012.)

3.3 Kuvauskaluston valinta

Lähes kaikilla kameroilla on mahdollista saada hyvä kuva, oli kamera sitten järjestelmäkamera tai vanhempi digipokkari. Oleellisempaa onkin, että kuvaajan pitää tuntea kameransa läpikotaisin, koska kamerat ovat niin erilaisia. Jotkut kamerat esimerkiksi toimivat hämärässä paremmin kuin toiset ja toiset taas tarkentavat kohteeseen nopeammin. Kameran eri ominaisuuksista on hyvä olla tietoinen, koska kuvaustilanne voi olla hyvinkin yllättävä ja nopea. Itse kuvasin opinnäytetyöni valokuvat Canon

EOS 7D-kameralla, joka oli minulla lainassa Satakunnan ammattikorkeakoululta. Olen tottunut käyttämään Canonin järjestelmäkameroita, mistä oli paljon hyötyä kuvaustilanteissa. Kun kameran ominaisuudet ovat tulleet riittävän tutuiksi, voi keskittyä ainoastaan kuvaamiseen.

Eläinten kuvaaminen on melko vaativaa niiden äkkinäisten liikkeiden vuoksi. Näin ollen myös kuvauskalustolta vaaditaan enemmän kuin esimerkiksi maisemaa tai aikuista ihmistä kuvatessa. Järjestelmäkameralla lemmikkikuvaus onnistuukin parhaiten, koska suljinviive on tarpeeksi lyhyt ja tarkennusjärjestelmä nopeampi kuin digipokkareissa. Järjestelmäkameroiden etuna on myös se, että niihin on saatavilla paljon erilaisia objektiiveja, joita on helppo vaihdella. Objektiiveja on hyvä omistaa useampia, jotta kuvista saisi mahdollisimman erilaisia. Lemmikkikuvaajan kannattaa panostaa erityisesti teleobjektiiviin, jolla saa kuvattua kauempaa sellaisia lemmikkejä, jotka eivät ole niin yhteistyöhaluisia – kuten vaikka pieniä hamstereita tai erityisen arkaa kissaa. Omassa projektissani käytin eniten juuri teleobjektiivia, koska monet kuvaamani lemmikit olivat suhteellisen arkoja eivätkä suhtautuneet kameraan luontevasti. Lemmikkikuvaajan on hyvä hankkia myös pari käsisalamaa, jotta valaisu onnistuisi silloin, kun luonnonvalo ei riitä. (Lehtinen 2011, 36; Tyni 2012.) Itse kuvasin monesti lemmikin kotona, joten käsisalamat olivat todellakin tarpeen.

3.4 Kuvaukseen valmistautuminen

3.4.1 Kuvaajan valmistautuminen kuvauksiin

Kuvaustilanteisiin pitää valmistautua aina huolella, jotta kuvaustilanne olisi mahdollisimman luonteva ja onnistunut. Aivan ensiksi kannattaa muistaa perusasiat, jotka varsinkin kiireessä saattavat unohtua - kameran, ja mahdollisesti myös salamoiden, akkujen lataus. Muistikortti kannattaa tyhjentää ja ehkä myös pakata mukaan kameralaukkuun pari varamuistikorttia. Huomiota kannattaa kiinnittää myös omiin vaatteisiin varsinkin miljöökuvauksissa. Valokuvaaja joutuu usein kuvaamaan melko mielenkiintoisista asennoista vaikkapa keskeltä ojaa, joten vaatteiden pitää myös kestää pienet likaantumiset. (Tyni 2012.) Itse päädyin eräässä kuvaustilanteessa kaislikkoon seisomaan (Liite 3), mikä ei olisi ollut korkokengät ja farkut päällä kauhean

mukavaa. Kaikkeen kannattaa aina varautua, etenkin jos kuvauspaikka ei ole etukäteen tiedossa.

Myös kuvauspaikka on hyvä valmistella etukäteen, jos vain mahdollista. Kaikki häiritsevät esineet on hyvä siirtää kauemmaksi, etteivät ne haittaa kuvassa myöhemmin. Omassa projektissani kuvasin pientä kääpiöhamsteria terraariossaan (Liite 7). Terraariossa oli paljon eläimen tavaroita, esimerkiksi ruokakuppeja ja vessapaperirullia. Nämä kaikki siirrettiin kuvauksen ajaksi muualle, jotta pieni eläin erottuisi asumuksestaan. Myös sellaiset asiat, jotka voisivat häiritä eläimen keskittymistä, kannattaa siirtää muualle – esimerkiksi lelut, jotka eivät kuvassa syystä tai toisesta saa näkyä. Jotkut eläimet taas saattavat helposti rynnätä valokuvaajan nähdessään vaikka sohvan tai hyllyn alle piiloon, joten kaikki hankalat piilopaikat kannattaa tukkia tai estää jotenkin niihin pääsy. Varsinkin studiossa on järkevää rajata tila jotenkin, erityisesti kuvattaessa kissoja tai joitain muita arkoja eläimiä. (Hunter & Reid 2011, 135.)

3.4.2 Eläimen valmistautuminen kuvauksiin

Kuvauksen päätähteä, lemmikkiä, on tärkeää valmistaa kuvaukseen. Useimmille lemmikeille kuvattavana olo ei ole kauhean tuttua puuhaa ja eläin saattaa stressata kuvaustilanteessa liikaa, jos siinä ei ole mitään tuttua. Olisi hyvä, jos ennen kuvausta eläintä opetettaisiin tekemään käskystä joitain temppuja. Erityisesti paikka-käsky olisi hyvä opettaa. Kaikki eläimet eivät tietenkään temppuja opi, mutta ainakin koirien ja kissojen kanssa kannattaisi yrittää. (Tyni 2012.)

Eläimen pitää myös näyttää kuvissa hyvältä. Lemmikkiä ei kuitenkaan tarvitse suunnattomasti pestä tai trimmailla, ellei se sitten ole pyörinyt juuri kuralammikossa tai vastaavassa. Erityisesti kannattaa kiinnittää huomiota kasvoihin sekä silmiin – niistä pitää poistaa kaikki ylimääräiset rähmät ja kuolat. Varsinkin pitkäkarvaisilla eläimillä silmät peittyvät helposti, joten silmien ympäriltä on hyvä leikkailla hieman karvaa pois. Omassa projektissani kuvasin pitkäkarvaista kania (Liite 2), jonka silmät eivät olisi näkyneet pitkän karvan alta ollenkaan, jos sen omistaja ei olisi kanin silmänympäryskarvoja siistinyt. Turkista kannattaa myös harjata isoimmat takut pois, koska ne saattavat näkyä kuvissa todella hyvin, ja niitä on vaikea saada jälkeenpäin kuvankä-

sittelyn keinoin pois. Jos lemmikin aikoo trimmata ennen kuvausta, pitää miettiä, kannattaako kuvat ottaa heti trimmauksen jälkeen. Trimmaukseen tottumattomat eläimet saattavat ärsyyntyä toimenpiteestä, joten niiden olisi hyvä antaa olla rauhassa jonkin aikaa ennen kuvausta. (Walker 2008, 32-33.)

3.5 Ympäristön valinta

Valokuvaajalla on valittavanaan runsaasti erilaisia kuvauspaikkoja ja usein vain mielikuvitus onkin rajana kuvauspaikkaa miettiessä. Kuvausympäristön voi valita myös yksilöllisesti eläimen mukaan, koska kuvan on hyvä kuvastaa eläimen luonnetta. Myös eläimen omistajalla saattaa olla ideoita kuvauspaikan valintaan – miljöö voi olla esimerkiksi sellainen, joka on hänelle erityisen tärkeä. (Tyni 2012.) Opinnäytetyöni kuvissa en halunnut valita kuvausympäristöä itse, vaan päätin kokeilla hieman erilaisempaa lähestymistapaa. Kuvattavani saivat valita itse kuvausympäristön tärkeästä hetkestä kertomansa tarinan pohjalta. Kuvausympäristö oli siis kaikille kuvattavilleni etukäteen tuttu, joten lemmikitkään eivät joutuneet stressaantumaan oudossa paikassa kuvaamista.

Yleensä kuvauspaikaksi kannattaa valikoida paikka, jossa on riittävän rauhallista. Rauhallisinkaan eläin ei välttämättä pysty keskittymään kuvaukseen, jos kuvauspaikan vieressä kulkee autotie tai koirien lenkkipolku. Usein, varsinkin koiria kuvattaessa, eläin kannattaa päästää kuvaustilanteessa vapaaksi. On selvää, että paikan pitää olla sellainen, jossa eläin voi olla rauhassa vapaana.

Joskus olosuhteet eivät ole suotuisat ulkokuvaukselle. Esimerkiksi sateen kanssa pitää olla varovainen, koska liika kosteus rikkoo herkät laitteet nopeasti. Tällöin on syytä siirtyä sisälle kuvaamaan. Studio on hyvä vaihtoehto kuvauspaikaksi, ellei eläin pelkää sitä liikaa. Myös lemmikin oma koti on hyvä kuvauspaikka, koska lemmikki on siellä varmasti oma itsensä. Projektissani kuvauspaikaksi valikoituikin usein lemmikin oma koti, koska osa kuvaamistani lemmikeistä oli niin arkoja, ettei niitä pystynyt viemään muualle stressaamatta eläintä. Kodissa kannattaa hyödyntää eläimen lempipaikkoja, sillä ne tuovat eläimen persoonaa enemmän esille. Esimerkiksi oma kissani on ominut kodissamme ison, punaisen nojatuolin, jossa se tykkää

makoilla päivästä toiseen. Usein kuvaankin kissaa juuri silloin, kun se on asettunut tuoliin – tuloksena on kuvia, joissa kissan luonne tulee varmasti esiin.

3.6 Taustan valinta

Miljöössä tausta on hyvä valita niin, ettei se vie liikaa huomiota pois kuvattavasta. Taustan pitää olla selkeä, yksinkertainen ja kaikki ylimääräinen pitäisi saada taustalta pois, jotta kuvaa pystyisi lukemaan mahdollisimman selkeästi. Sen pitää kuitenkin tukea kuvan tarinaa. (Tyni 2012.) Projektini kuvissa kiinnitin taustaan melkoisesti huomiota – jokaisen kuvan takana oli kuitenkin tarina, jota tausta vahvisti. Eräässä kuvaustilanteessa (Liite 4) tausta oli erityisen tärkeä, koska kuvan tarinaan liittyi oleellisesti metsässä kulkeva lenkkipolku. Päätin, että kuvassa saa kuvattavien lisäksi näkyä reilusti ympäröivää metsää ja polkua, enkä rajannut kuvaustilanteessa liikaa taustaa pois.

Vaikka projektini kuvissa taustalla on suuri merkitys, ajattelin pitää huomion kuvattavassa lemmikissä. Tästä johtuen olen käyttänyt kuvatessa melko suurta aukkoa, jotta tausta näyttäisi sumeammalta. Joissain kuvissani myös lemmikin omistaja sulautuu taustaan tämän takia. Omistajan sulautuminen taustaan oli kuitenkin harkittua - kuvaamani kuvat kun halusin pitää ensisijaisesti lemmikkikuvina.

Taustan valintaan vaikuttaa usein myös lemmikin väri, jotta lemmikki erottuisi taustasta edukseen. Kirjavat lemmikit vaativat taustalta rauhallisuutta, kun taas yksivärisiä eläimiä kuvatessa tausta voi olla värikkäämpikin. Taustan valinnassa on tärkeää muistaa myös, että karva ei saa alivalottua, vaan sen muoto pitää saada näkyviin. Kokomustaa eläintä ei kannata juuri tämän takia alkaa kuvaamaan todella tummaa taustaa vasten. Samalla tavalla saattaa käydä myös valkoisen taustan edessä olevan kokovalkoisen eläimen kanssa – karva ylivalottuu helposti, jolloin myös sen rakenne häviää. (Korhonen 2012.) Omassa projektissani kuvasin vaaleaa koiraa (Liite 10) ympäristössä, jossa oli runsaasti lunta ja aurinko paistoi kirkkaasti. Pelkkä lumi olisi ollut koiran taustaksi huono, koska se olisi edesauttanut turkin ylivalottumista.

3.7 Salamalla vai ilman?

Kaikista eläinystävällisin valaisutapa on vallitseva valo. Sen etuna on erityisesti se, etteivät eläimet säiky sitä kuten läiskyviä salamoita. Tätä valaisutapaa kannattaa käyttää erityisesti arkojen ja helposti pelästyvien lemmikkien kanssa. Omassa projektissani kuvasin kania (Liite 2), jonka omistaja sanoi sen säikkyvän salamaa liikaa. Päätin siis valaisutavaksi vallitsevan valon, koska luonnonvaloa oli kuvaushetkellä vielä sopivasti jäljellä. Tuloksena oli sopivan pehmeä valo, joka sopi hyvin kuvan tunnelmaan. Vallitsevan valon haittapuolena on tietysti se, ettei se ole aina samanlaista, vaan vaihtelee hyvinkin paljon vuoden- ja vuorokaudenajasta riippuen. Käytettäessä vallitsevaa valoa kuvauksen aikataulu riippuu siis täysin sekä säätilasta että kellonajasta. Esimerkiksi kesällä puolenpäivän aikoihin auringonvalo on todella kovaa, kun taas auringonlaskun aikana valo on pehmeimmillään.

Kun luonnonvalo ei aivan riitä, voi ottaa avuksi salamavalon. Salamavaloja on monta erilaista ja ne voivat olla joko ulkoisia salamalaitteita tai kameran omia salamoita. Valokuvaajan täytyy kuitenkin varoa, ettei ylimääräinen salamavalo näytä kuvassa liian luonnottomalta. Varsinkin kameran oma kiinteä salama on varsin pieni, joka johtaa siihen, että siitä tuleva valo on joskus liian kovaa. Salamavalojen kanssa pitää muutenkin olla varovainen, koska eläin voi helposti säikähtää salamaa. Toisena ongelmana on eläinten vastine ihmiskuvien punasilmäisyydelle (Kuva 3). Eläimillä on silmissään tapetum lucidum – niminen kerros, jonka tehtävänä on eläimen hämäränäön parantaminen. Tämä kerros heijastaa valoa ja saa kuvassa eläimen silmän esimerkiksi vihreäksi tai siniseksi. (Walker 2008, 18.) Projektissani sain kohdata tämän ongelman erään hevosen kanssa. Kuvasin hevosta ja hänen omistajaansa melko pimeässä hevostallissa, joten lisäsalama oli tarpeen. Tämä johti siihen, että hevosen silmät olivat monessa kuvassa vihreät. Melko kaukaa otetuissa kuvissa tämä ei kuitenkaan haitannut – vihersilmäisyyden kun sai poistettua melko näppärästi kuvankäsittelyohjelmalla.

Kuva 3. Eläinmaailman vastine ihmisten punasilmäisyydelle.

4 KUVAUKSEN AIKANA

4.1 Kameran asetukset

Kameran asetukset riippuvat täysin tilanteesta ja valaistuksesta, joten samoilla kameran asetuksilla ei tietenkään joka tilanteessa pärjää. Lemmikki ei yleensä pysy paikallaan kovin helposti, joten lemmikkikuvauksessa pitää käyttää usein nopeaa suljinaikaa. Nopea suljinaika pysäyttää liikkuvan kohteen, eivätkä kuvat tärähdä niin helposti (Kuva 4). Tämä kuitenkin tarkoittaa sitä, että pitää valita normaalia korkeampi ISO-arvo sekä suurempi aukko. Pitää muistaa, että aukon vaihtaminen vaikuttaa myös syväterävyyteen. Mitä suurempi aukko, sen pienempi syväterävyys – eli kameran edessä oleva kohde näkyy terävänä, kun taas tausta voi olla hyvinkin sumea. Aukon vaikutus riippuu myös objektiivista. Teleobjektiivilla taustan saa pehmeäksi helpommin, kun taas laajakulmalla tausta on terävämpi. (Lehtinen 2011, 147;150.) Eläintä kuvatessa kannattaa myös suosia automaattitarkennusta, koska manuaalisesti tarkentaminen liikkuvaan kohteeseen on erittäin hankalaa ja kuva epäonnistuu helpommin.

Kuva 4. Suljinaika 1/500 s riitti pysäyttämään hevosen liikkeen. ISO 100 ja aukkona 4.5.

4.2 Omistajan merkitys lemmikkikuvauksessa

Lemmikkivalokuvauksessa on hyvä olla assistentti mukana ja parhaiten assistentiksi sopii lemmikin omistaja, joka yleensä tuntee lemmikkinsä läpikotaisin ja tietää miten se tottelee helpoiten. Lemmikin omistajan läsnäolo myös rauhoittaa eläintä kuvauksen aikana varsinkin, jos lemmikki ei pidä vieraista ihmisistä. Omassa projektissani tämä toteutui sikäli helposti, että omistaja sai olla kuvassa mukana lemmikin lähellä. Luulen tämän olleen yksi syy siihen, miksi kaikki kuvaukset onnistuivat hyvin, eivätkä eläimet stressanneet kuvaustilanteessa lähes ollenkaan. Omistajan läsnäolosta on myös paljon muuta hyötyä - hän pystyy myös tarvittaessa pitämään eläintä paikoillaan ja asettelemaan sitä sopivaan asentoon. (Hunter 2011, 133.)

Valokuvaajalla on usein mahdollisuus jutella omistajan kanssa jo etukäteen, jolloin omistajalle voi antaa muutamia vinkkejä valokuvausta varten. Ensinnäkin on hyvä opastaa omistajaa olemaan kuvauksissa erittäin kärsivällinen, jotta saataisiin parhaat kuvat aikaiseksi. Koulutettua koiraa on aina helpompi kuvata, joten omistajaa voi ohjeistaa opettamaan lemmikille muutamia käskyjä ennen kuvausta. Omistajan tehtävä kuvauksissa kuitenkin on ohjata eläintä, ja onkin helpompaa, jos eläin ymmärtää

myös sanallisia käskyjä. Omistajan myös pitää kuunnella valokuvaajaa ja toimia hänen ohjeittensa mukaan, esimerkiksi viheltää juuri oikeaan aikaan, jolloin eläimen katse kiinnittyy omistajaan. (Tyni 2012.)

4.3 Tutustuminen eläimeen

Ennen kuvausta on hyvä tutustuttaa lemmikki valokuvaajaan. Valokuvaaja isoine kameroineen ja salamoineen on monelle lemmikille erittäin pelottava näky, joten tutustuminen kannattaa aloittaa varovaisesti. Lemmikkiä ei esimerkiksi saa heti katsoa silmiin tai mennä hössöttämään sen ympärille, koska monet eläimet kokevat tämän uhkaavaksi eleeksi. Kiireellä lemmikkikuvaukseen ei siis kannata ryhtyä, koska tuloksena on usein vain kasa epäonnistuneita ruutuja, joissa kauhistunut eläin pyrkii tilanteesta pois. Eläimen pitää antaa ensin nuuhkia vierasta ympäristöä rauhassa – ja valokuvaajan kannattaa tällöin pysyä etäällä lemmikistä. Itse olen tässä vaiheessa kasaillut kuvaukseen tarvittavia välineitä ja ottanut kameran hiljalleen esiin. Kun miljöö on tullut eläimelle tarpeeksi tutuksi, voi aloittaa tutustumisen valokuvaajaan. Tässä vaiheessa voi myös jo kokeilla säikkyykö eläin salamavaloja. Tutustuminen eläimeen riippuu todella paljon itse eläimestä, ja monet eläimet eivät säiky kuvaajaa lainkaan. Omassa projektissani vastaan tuli vain yksi eläin, jonka kanssa tutustumista piti hieman jarrutella – muissa tapauksissa sain ottaa kameran saman tien käteen eivätkä eläimet olleet tästä pahoillaan.

4.4 Eläimen kohtelu

Lemmikin valokuvaus ei ole aina helppoa, koska ne eivät ymmärrä käskyjä, kuten ihmiskuvattavat. Varsinkin koirat osaavat usein muutamia komentoja (kuten ”istu” tai ”paikka”), mistä on edes vähän apua kuvauksessa. (Hunter 2011, 131.) Paul Walker (2008, 48) jakaakin lemmikit kolmeen luokkaan: tottelevaisiin, puolitottelevaisiin sekä omapäisiin. Tottelevainen lemmikki on hyvin koulutettu ja tottelee käskyjä tilanteessa kuin tilanteessa. Puolitottelevaiseen luokkaan kuuluvat esimerkiksi lemmikit, jotka suostuvat tottelemaan ihmistä vaikkapa ruoan avulla. Hankalimmat kuvattavat löytyvät selkeästi viimeisestä luokasta, eli omapäisistä lemmikeistä. Omapäisiin lemmikkeihin kuuluvat kaikki ne eläimet, joihin omistaja ei saa minkäänlaista kon-

taktia edes makupalojen avulla. Omassa projektissani törmäsin eniten puolitottelevaisiin eläimiin. Kaikista hankalimmaksi kuvattavaksi osoittautuivat akvaariokalat (Liite 9), jotka eivät tunnetusti ymmärrä minkäänlaisia käskyjä. Kalojen kuvaaminen olikin lähinnä tuurista kiinni ja niiden kuvaamiseen tarvittiin melkoisen paljon aikaa.

Kuvattavien lemmikkien kohtelussa ei ole siis mitään yhtenäistä tapaa niiden erilaisuuden vuoksi. Tärkeintä on, että kuvauksessa mennään eläimen ehdoilla. Lemmikistä nimittäin näkee, jos se on kuvaustilanteessa stressaantunut. Esimerkiksi itse kuvasin kääpiöhamsteria, joka ei ole tottunut ihmisen kosketukseen ja se pelkäsi hieman myös isoa kameraa (Liite 7). Päätimme yhteistuumin omistajan kanssa, että lemmikki kuvataan sille tutussa ympäristössä, eli terraariossa. Kuvien laatu ei välttämättä ollut paras mahdollinen, mutta kääpiöhamsteri oli kuvassa oma itsensä, eikä joutunut stressaamaan äkkinäisestä ympäristönmuutoksesta. Lemmikin olemuksesta siis näkee myös sen, jos sillä on ollut kuvauksissa hauskaa, mitä ei saa aikaan pakottamalla väkisin eläintä tekemään jotain. Avainsanoina lemmikkien kohtelussa ovatkin kärsivällisyys ja rentous, joita ilman kuvaus menee taatusti pieleen. Varsinkin pentujen kanssa tarvitaan erittäin paljon kärsivällisyyttä. (Luukko 2011.) Lemmikkikuvaus siis muistuttaa tässä suhteessa hyvin paljon lapsikuvausta. Kuten lapsikuvauksessakin, myös lemmikkikuvauksessa valokuvaaja voi päästellä hassuja ääniä, jotta lemmikki katsoisi kameraan. Se saattaa naurattaa kuvausta seuraavia, mutta oikeasti tekee ilmapiirin rennommaksi.

Itse olen huomannut ruuan tärkeimmäksi apuvälineeksi kuvauksissa – useimmat eläimet kun ovat erittäin persoja makupaloille. Kaiken lisäksi tämä keino toimii myös kouluttamattomien lemmikeiden kanssa. Projektissani kuvasin innostunutta koiraa (Liite 11), joka ei tahtonut millään pysyä paikallaan. Koirankeksit kuitenkin pelastivat tilanteen ja sain koiran istumaan juuri oikeaan kohtaan, samaan aikaan makupalaa kädessä pidellen. Jos lemmikkiä ei kuitenkaan kuvauksen alussa kiinnosta makupalat yhtään, kannattaa odottaa vähän aikaa ja antaa lemmikin tutustua kuvausympäristöön vielä enemmän. Jos makupalat eivät sittenkään kiinnosta, antaa eläimen vain touhuta omiaan. Tässä tapauksessa on hyvä ottaa vähän etäisyyttä lemmikkiin ja siirtyä kauemmas kuvaamaan teleobjektiivilla.

4.5 Valaisu

Hyvä valaisu on lemmikkikuvan tärkein elementti, joten siihen kannattaa erityisesti kiinnittää huomiota. Lemmikkieläinten valaisu on pitkälti erilaista kuin ihmisen ja se vaatii runsaasti opettelua ja kärsivällisyyttä.

Tärkein asia valaisussa on saada eläimen karva näyttämään hyvältä. Paras vaihtoehto lemmikkikuvauksessa on valita pyyhkivä valo, joka tulee hieman eläimen sivusta. Tällainen valo tuo lemmikkikuviin valo- ja varjopuolta sekä eläimen karvaan struktuuria. Valon pitää myös olla kovaa, jotta lopputulos olisi toivotunlainen. Parhaimpaan tulokseen päästään, kun käytetään salaman suojana heijastavaa sateenvarjoa, jossa on hopeinen sisäpuoli. Heijastava varjo heijastaa valoa todella tehokkaasti ja hopeinen pinta tuottaa myös enemmän kontrastia kuin valkopintaiset sateenvarjot. Sateenvarjojen kanssa ulkona pitää olla kuitenkin erityisen varovainen, koska tuuli ottaa niihin helposti kiinni. (Niemelä 2010, 83-84; Korhonen 2012.)

Kaikkia salamoita ei kannata laittaa päälle samanaikaisesti, vaan ensin pitää katsoa sopiva hiusvalo. Hiusvalo tulee kuvattavan eläimen takaa, valaisee hieman sen ääriviivoja ja täten erottaa myös karvan taustasta. Hiusvalon pitää olla melko himmeä, jottei karva ylivalotu. Jos hiusvalo on kirkkaampi kuin päävalo, lopputuloksena voi olla rumasti valaistu kuva, jossa on ylivalottuneita alueita. (Grey 2004, 57.)

Kuva 5. Vasemmalla väärä tapa valaista ja oikealla oikea valaisutapa.

Esimerkkikuvissa (Kuva 5) vasemmalla on toteutettu valaisu väärin ja oikeassa kuvassa oikein. Vasemmassa kuvassa on käytetty myötävaloa, joka on ollut myös liian pehmeää. Karvan rakenne on kärsinyt. Päävalo tulee oikealta edestä, eikä korkovalon vaikutus näy, koska tuolin selkänoja estää sen valon. Oikeanpuoleisessa kuvassa on sen sijaan käytetty pyyhkiviä valoja, jotta karvan rakenne saataisiin paremmin esiin. Päävalo sijaitsee kissan sivulla, oikealla puolella. Kissan eteen vasemmalle puolelle on asetettu heijastin, jotta kissan rinta saisi myös hieman valoa.

Karvattoman eläimen valaisu ei eroa paljoa karvallisten valaisusta, vaan siinä voi käyttää samoja tekniikoita. Kuten karvaistenkin eläinten kohdalla, myös karvattomien eläinten kiilto pitää tuoda esiin valaisun keinoin. Riippuu kuitenkin eläimestä, kuinka ronskisti sitä kannattaa valaista. Esimerkiksi karvattoman kissan iho heijastaa vähemmän valoa kuin hyvinkin kiiltävän delfiinin iho, minkä takia delfiinin valaisun kanssa pitää olla varovaisempi. (Tyni 2012.)

Todella arkojen eläinten valaisu on melko hankalaa. Esimerkiksi kääpiöhamstereita tai muita häkissä tai terraariossa asustelevia eläimiä ei usein pysty kuvaamaan vieraassa ympäristössä, vaan kuvat täytyy ottaa eläimen ollessa häkissään. Valaistus on yleensä tällaisessa ympäristössä melko kehno, joten lisävaloa täytyy saada. Tällainen

eläin pelkää joskus salamaa ja yleensä juoksee vain piiloon, joten salamavaloja ei voi käyttää. Yksi vaihtoehto on käyttää kuumavaloja tai ihan normaalia tehokasta hehkulamppua. Valonlähteen pitää olla tarpeeksi lähellä eläintä, jotta valaistus on riittävä. (Tyni 2012.) Omassa projektissani kuvasin kääpiöhamsteria terraariossaan (Liite 7). Terraariolaseihin syntyy helposti heijastuksia, joten suoraa salamaa ei voinut käyttää – ja myös eläin pelkäsi sitä. Terraariosta sai onneksi katon pois, joten sain valaistua eläimen heijastamalla salamavalon katon kautta.

4.6 Kuvakulmat

Lemmikkiä pyritään yleensä kuvaamaan niin, että valokuvaaja on samassa tasossa lemmikin kanssa. Miljöökuvauksissa pitää kuitenkin muistaa, että lemmikin pää ei saa osua horisonttiin. Se, mistä kuvakulmasta kannattaa kuvata, riippuu aivan eläimestä ja siitä, millaisia kuvia haetaan. Alakulmasta kuvattuna lemmikki näyttää ylväämmältä, kun taas yläkulmasta kuvattuna vaikutelma on yleensä hyvinkin suloinen. Erilaisten kuvakulmien kokeilu tuo kuviin mukavasti vaihtelua, joten niitä kannattaa rohkeasti kokeilla. Kuvakulmia vaihdellessa pitää myös samalla osata kiinnittää huomiota muihinkin asioihin – esimerkiksi alakulmasta kuvattaessa lemmikin silmät jäävät monesti kuonon taakse piiloon. (Tyni 2012.)

Omassa projektissani kuvakulmien valinta riippui todella paljon siitä, mitä kuvilla haluttiin kertoa. Esimerkiksi tiibetinspanielia ja hänen omistajaansa (Liite 10) päätin kuvata alakulmasta käsin. Koira istui penkillä ylväänä tähyillen jonnekin kaukaisuuteen, ja alakulma sai koiran näyttämään entistä ylväämmältä. Yläkulmasta kuvattuna kuva ei olisi mielestäni toiminut niin hyvin – se ei olisi sopinut koiran luonteeseen ja kuvan tunnelma olisi kärsinyt.

4.7 Ryhmäkuvat

Ryhmäkuvat ovat todellinen haaste lemmikkivalokuvaajalle ja mitä enemmän kuvattavia on, sitä haasteellisempaa on saada onnistunut kuva. Varsinkin pentujen kuvaaminen on erittäin vaikeaa, koska vähintään yksi pentu lähtee juoksemaan kameraa pakoon ja villitsee näin myös muita pentuja käytöksellään. Haastavia ovat toki myös

sellaiset eläimet, jotka eivät tottele käskyjä ollenkaan. Projektissani kuvasin enimmillään vain kahta eläintä kerrallaan (Liite 6), mikä toi silti oman haasteensa kuvaustilanteeseen. Kissojen omistaja halusi kuvan otettavan niin, että kissat istuskelisivat pöydällä rapsutuksista nauttien. Toinen kissa pysyi pöydällä kiltisti kuvauksen ajan, kun taas toinen ei viihtynyt pöydän päällä ollenkaan, vaan karkasi tilanteesta monta kertaa. Lopulta karkaileva kissa kuvattiin omistajansa sylissä, toisen ollessa pöydällä alkuperäisen suunnitelman mukaan. Kuten lemmikkikuvauksessa muutenkin, myös ryhmäkuvien ottamisessa pitää olla reilusti kärsivällisyyttä ja joustavuutta, koska aina ei kaikki sujukaan suunnitelmien mukaan. Assistentti, tässä tapauksessa kuvassa näkyvä kissojen omistaja, on ryhmäkuvauksessa ehdoton – hän pystyy hakemaan karanneen eläimen takaisin kuvauspaikalle ja koittaa saada lemmikit pysymään paikallaan esimerkiksi herkkujen avulla. Kyseinen kuvaustilanne oli sikäli helppo, että assistentti sai olla kuvassa mukana.

Jos ryhmäkuva ei onnistu, se muodostetaan useammista kuvista jälkikäsittelyn keinoin. Eläimet kuvataan yksi kerrallaan samaa taustaa vasten ja myöhemmin kuvat vain yhdistellään toisiinsa. Tällä tavalla jokainen ryhmäkuvassa oleva eläin saadaan näyttämään omalta itseltään ja kuva onnistuu varmasti. (Luukko 2011.)

5 KUVAUKSEN JÄLKEEN

5.1 Parhaan kuvan valinta

Kun valokuvat on kuvattu ja siirretty muistikortilta tietokoneelle, on vielä yksi vaikeimmista asioista tekemättä. Kuvista pitää valita juurikin ne parhaat ja kuten omassa tapauksessani, vain se yksi paras kuva. Kuvien valintaan vaikuttaa todella monta asiaa ja onkin usein makuasia, että mikä kuva on se kaikkein paras. Omassa projektissani valitsin käytettävät kuvat lopulta itse, mutta kuuntelin myös kuvattavan mielipidettä. Näytin kuvattaville aikaansaannokseni jo kamerasta kun kuvaustilanne oli ohi. Suhtautuminen kuviin oli tapauskohtaista – toiset katsoivat kuvat nopeasti läpi ja totesivat niiden olevan ok, kun taas toiset halusivat katsella kuvia tarkemmin ja valita käytettävät kuvat.

Kuva 6. Kuvat voivat olla melko samanlaisia, jolloin valinta saattaa olla hyvinkin vaikeaa.

Yllä olevista kuvista (Kuva 6) kuvassa 1 koiran ilme on hyvä, mutta miehen käden asento häiritsee, koska se tuo mielestäni liikaa etäisyyttä lemmikkiin. Kuva 2 olisi ollut muuten hyvä, mutta suuren aukon takia koiran omistaja näkyy liian sumeana. Kuvassa 3 koiralla on taas liian totinen ilme. Kuva 4 oli lopullinen valitsemani kuva.

Siinä koiran ilme on riittävän iloinen sekä koiran omistaja ottaa kontaktia lemmikkiinsä juuri sopivasti.

5.2 Kuvankäsittely

5.2.1 Peruskäsittely

On aina järkevää peruskäsitellä kuvat, koska se parantaa kuvan laatua runsaasti. Kuvankäsittelyn kannalta on kuitenkin ratkaisevaa, missä muodossa kuvat ovat - esimerkiksi jpg-kuvat kärsivät mitä enemmän niitä käsitellään. Parhaan lopputuloksen saa yleensä kuvaamalla raw-kuvia, koska ne kestävät hyvin käsittelyä ja esimerkiksi valkotasapaino tai valotus on helposti säädettävissä oikeaksi. (Koli 2009, 128-132.) Kuvasinkin kaikki projektini kuvat raw-muodossa parhaan mahdollisen laadun takaamiseksi. Projektin kuvien perussäädöt on tehty Camera Raw –ohjelmalla, minkä jälkeen ne on käsitelty loppuun Adobe Photoshopilla.

Erityisen paljon huomiota pitää kiinnittää valkotasapainoon - se pitää säätää oikein, koska eläimen karva ei saa näyttää väärän väriseltä. On myös tärkeää, ettei eläimen turkkia ali- tai ylivalota, jotta turkin rakenne näkyisi. Kamerasta tulevat kuvat ovat usein hieman kontrastittomia sekä epäteräviä, joten kuvaan kannattaa lisätä hieman jyrkkyyttä ja terävöittää siitä sopivat kohdat. Varsinkin suuria ISO-arvoja käytettäessä kuviin tulee helposti kohinaa, joten myös kohinanpoisto on joissain tapauksissa tarpeen. (Koli 2009, 131.) Yhden kuvan perussäätöihin menee noin 5-10 minuuttia. Luonnollisesti, mitä onnistuneempi kuva on, sitä vähemmän sitä tarvitsee käsitellä. Lemmikkikuvauksessa lisää työtä teettävät myös ylimääräiset karvat tai eläimen suupielestä roikkuvat kuolavanat, joita yleensä pyritään poistelemaan kuvankäsittelyllä. Omassa projektissani irtokarvoja sai poistella myös omistajien vaatteista – erityisesti mustista sellaisista. Eräänä kuvattavana (Liite 8) oli valkomusta kissa, jonka omistajalla oli musta paita. Poistettavia irtokarvoja löytyi runsaasti, mutta niiden poisto Photoshopin spot healing brush –työkalulla on melko nopea ja helppo toimenpide.

Kuva 7 on hyvä esimerkki siitä, miten peruskäsittely parantaa kuvanlaatua. Alkuperäinen kuva on hieman liian keltainen, mutta valkotasapainoa säätämällä ongelma

saatiin korjattua. Toinen ongelma oli se, että kuva oli hieman liian tumma. Vaalensin kuvaa jonkin verran, mutta en kuitenkaan niin paljon, että kuvan laatu olisi kärsinyt. Ikkunaa ja katossa olevaa lamppua jouduin taas hieman tummentamaan, koska ne olivat ylivalottuneet jonkin verran. Tämän jälkeen toin kuvaan lisää kontrastia Curves-tasoilla. Seuraavaksi poistin salamasta aiheutuneen, vihreän pilkun hevosen silmästä. Näiden toimenpiteiden jälkeen kuva näytti aika hyvältä, joten sille ei tarvinnut enää tehdä mitään erityistä. Terävöitin hevosta hieman ja näin kuva oli valmis (Liite 5). Kokonaisuudessaan tämän kuvan käsittelyyn meni aikaa noin 10 minuuttia – ei siis kovin kauaa.

Kuva 7. Käsittelemätön kuva ja käsitelty kuva

Myös kuvan värisävyjä voi kuvankäsittelyohjelmalla muunnella mielensä mukaan. Kuvan voi muuttaa esimerkiksi mustavalko- tai seepiakuvaksi. Omassa projektissani annoin kuvien värisävyjen olla muuten ennallaan, mutta viimeisen kuvan (Liite 12) päätin muuntaa seepiasävyiseksi. Kuvan otin itsestäni ja lemmikistäni, minkä takia halusin sen olevan erilainen kuin muut. Mustavalkoisena se olisi ollut ehkä hieman tavanomainen, mutta seepiasävyt toivat siihen pehmeyttä ja tunnelmaa.

5.2.2 Rajaus

Lemmikkikuvia voi aivan huoletta rajata samalla tavalla kuin ihmistenkin kuvia. Ne voivat olla yhtä luovasti rajattuja. Mutta aivan kuten kaikissa kuvissa, myös lemmikkikuvien rajaamisessa on muutamia sääntöjä. Kuvaa ei saa rajata mielellään nivelien kohdalta. Erityishuomiota pitää kiinnittää eläimen korviin ja häntään, koska ei ole kauhean suotavaa, jos häntä rajataan keskeltä poikki. (Korhonen 2012.)

Oman projektini kuvien rajaamisen hoidin melkoisen perinteisesti. Rajausta mietin jo kuvanottovaiheessa, joten en muuttanut kauhean dramaattisesti minkään kuvan rajausta. Kuvieni rajaustapoihin vaikutti myös suuresti tarina kuvan takaa – jos tausta oli oleellinen osa tarinaa, sitä piti jättää myös reilusti näkyviin. Joitain kuvia rajasin melko tiukasti – varsinkin, jos pääosassa erityisesti oli omistajan ja lemmikin välinen kontakti.

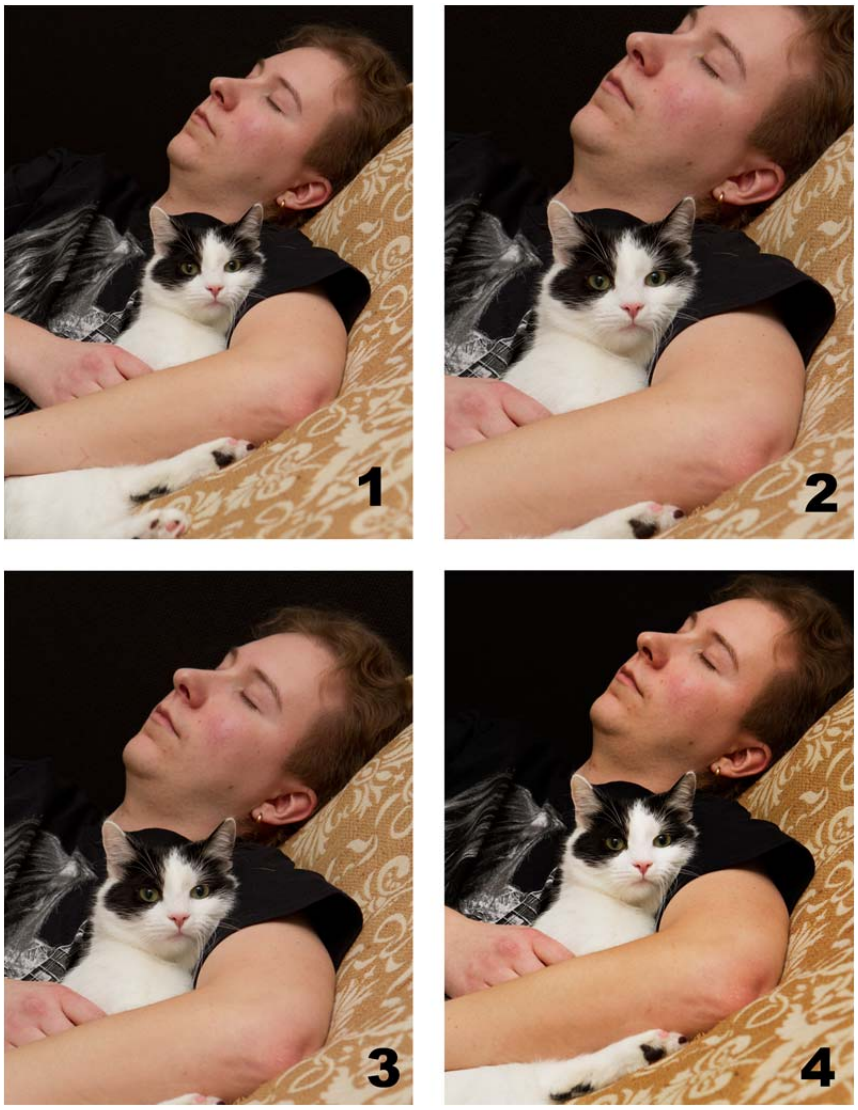

Kuva 8. Eri rajausvaihtoehtoja.

Ylemmässä kuvassa (Kuva 8) on neljä rajausvaihtoehtoa, jotka ovat hyvä esimerkki siitä, että pienilläkin muutoksilla on iso merkitys. Ensimmäisen kuvan ongelma on se, että se on rajattu miehen ranteen kohdalta, mikä ei siis näytä kovin hyvältä. Toinen kuva taas on rajattu ehkä liiankin tiukasti. Kolmannessa kuvassa on hieman liikaa tyhjää tilaa miehen pään yläpuolella, eikä kissa tule kuvassa oikeuksiinsa. Neljännessä kuvassa on lopullinen rajaus – siinä näkyy kaikki tarvittavat asiat ja siinä on riittävästi tunnelmaa.

5.3 Kuvan ja tekstin yhdistäminen

Vaikka usein sanotaan kuvien kertovan paljon, ne eivät välttämättä aina avaudu kaikille katsojille. Oman projektini kuvat ovat juuri tällaisia. Jos niiden takana piilevää tarinaa ei tiedä, ne saattavat vaikuttaa hieman tylsiltä ja kuvien antama viesti ei välity tarpeeksi hyvin. Siksi päätin avata kuvia katsojille hieman enemmän ja kirjoittaa niiden viereen pienen tarinan siitä, miksi kyseinen kuva on otettu.

Kielelliset merkitykset kuitenkin yhdistyvät kuviin eri tavoin. Ronald Barthesin mukaan *ankkuroiva teksti* on sellainen, jossa vahvistuu kuvan ja tekstin yhteismerkitys. Tämä ilmiö on yleinen lehtikuvien keskuudessa. Projektini valokuvissa ankkuroiva tekstisuhde on esimerkiksi kuvalla, jossa mies makaa sängyllä kissa kainalossaan (Liite 1) ja teksti kertoo tästä heidän jokapäiväisestä traditiostaan. Pelkästä kuvasta selviää jo paljon, ja tekstin tehtävänä on vahvistaa kuvasta saatavia merkityksiä. Sarjakuvat, filmit tai pilapiirrokset taas pitävät sisällään usein *vuorottelevaa* tekstisuhdetta, jossa kuvan tehtävänä onkin laajentaa tekstin merkitystä. (Kuusamo 1990, 197.) Vuorotteleva tekstisuhde löytyy projektini valokuvista esimerkiksi kuvasta, jossa mies kävelee lumista polkua koiraa taluttaen (Liite 4). Tekstissä kerrotaan tarina siitä, mitä kuvauspaikka tuo mieleen. Pelkästä kuvasta ei siis näe kaikkea olennaista, vaan teksti tuo kuvaan lisää merkityksiä.

6 YHTEENVETO

Lähdin toteuttamaan ”Meidän hetki” –projektia puhtaasti innostuksesta sekä valokuvausta että lemmikkieläimiä kohtaan. Itse pidän lemmikkejäni tärkeänä osana elämääni, ja halusin tutustua siihen, mitä muut lemmikin omistajat ovat lemmikkiensä kanssa kokeneet. Innostusta lisäsi myös se, etten ollut aikaisemmin kuullut kenenkään toteuttaneen samankaltaista projektia. Aihe oli siis sopivan haasteellinen sekä myös lähellä sydäntä.

Valokuvaprojektistani on hyötyä ammatilliselta näkökulmalta katsottuna. Aion tulevaisuudessa tehdä valokuvaajan töitä, ja tämä projekti on opettanut minulle paljon uusia asioita valokuvaprojektin toteuttamisesta. Koen myös valokuvaustaitojeni kehittyneen projektin aikana runsaasti, varsinkin lemmikkikuvauksen osalta.

Projektini on kiinnostanut kovin myös lähipiiriäni ja olenkin projektin eri vaiheessa saanut näyttää monelle mitä olen saanut aikaiseksi. Kuvat on otettu innostuneena vastaan ja niitä on kehuttu – yhdessä ja erikseen.

Olen projektiini melko tyytyväinen. Omista kuvistaan löytää kuitenkin aina jotain paranneltavaa, ja niin kävi tälläkin kerralla. Kuvaustilanteet olivat useasti kiireisiä ja kaikkiin asioihin ei ollut aikaa kiinnittää huomiota niin paljon kuin olisi pitänyt. Yhdessä kuvassa valotus häiritsee ja toisen kohdalla miettii miten kuvan olisi voinut sommitella luontevammin. Yhteen asiaan olen kuitenkin kaikkien kuvien kohdalla tyytyväinen – niistä jokaisesta välittyy tunnelma juuri sen tietyn tärkeän hetken kohdalla, joka minulle on kerrottu.

”Meidän hetki” –projekti on antanut minulle paljon. Sain kuulla kovin henkilökohtaisia tarinoita tärkeiden hetkien takaa. Ja sitten se tärkein – sain kunnian olla ikuistamassa näitä hetkiä kamerallani. Olin myös onnellinen saadessani luovuttaa nämä kuvat eteenpäin kuvattaville. Sitä, mitä kuville luovutuksen jälkeen tapahtuu, en tiedä. Tiedän ainoastaan sen, että itsestäni projekti tuntui erittäin mukavalta toteuttaa ja kuvaustilanteet olivat hauskoja ja ainutlaatuisia. Toivon, että kuvattavat ovat kokeneet samoin.

LÄHTEET

Haastattelu

Korhonen, Veera. 1.11.2012.

Kirjat

Grey, C. 2004. Master lighting guide for portrait photographers. Korea. Craig Alesse.

Hunter, F & Reid, R. 2011. Etsimessä: Valaisu. Jyväskylä. Sanoma Pro Oy.

Koli, A. 2009. Kuvaa luovasti lähiluonnossa. Porvoo. WSOY.

Kuusamo, A.1990. Kuvien edessä. Helsinki. Gaudeamus.

Lehtinen, K. 2011. Kuvaa asenteella! Vauhtia ja fiilistä. Porvoo. WSOY.

Niemelä, M. 2010. Välähdyksiä – Parhaat vinkit salamakuvaukseen. Porvoo. WSOY.

Walker, P. 2009. Lemmikkikuvaus – musti & mirri linssin takaa. Kiina. WSOY.

Lehtiartikkeli

Luukko Nina 2011: Koirat valokuvamalleina. Koiramme-lehti 11/2011

Yksittäinen sähköpostiviesti

Tyni, V. VS: Kysymyksiä lemmikkikuvauksesta [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja anu.lindfors@student.samk.fi. Lähetetty 5.11.2012. Viitattu 14.11.2012.

Webbisivu

Fujicolor. 2012. Motiv: djur. Viitattu 14.11.2012. Saatavissa http://www.fujidirekt.se/asp/_photoguide/fotoguide_lektion4.asp

Kulttuuriympäristöt arjen arvoiksi. 2012. Verkkonäyttely : Kuukkarilaisia, Harri Joensuun dokumentaarinen valokuvaprojekti. Viitattu 28.4.2013. http://www.pisara-hanke.fi/index.php?p=214

Savolainen M. Maailman ihanin tyttö. Viitattu 28.4.2012. http://www.voimauttavavalokuva.net/

LIITE 1

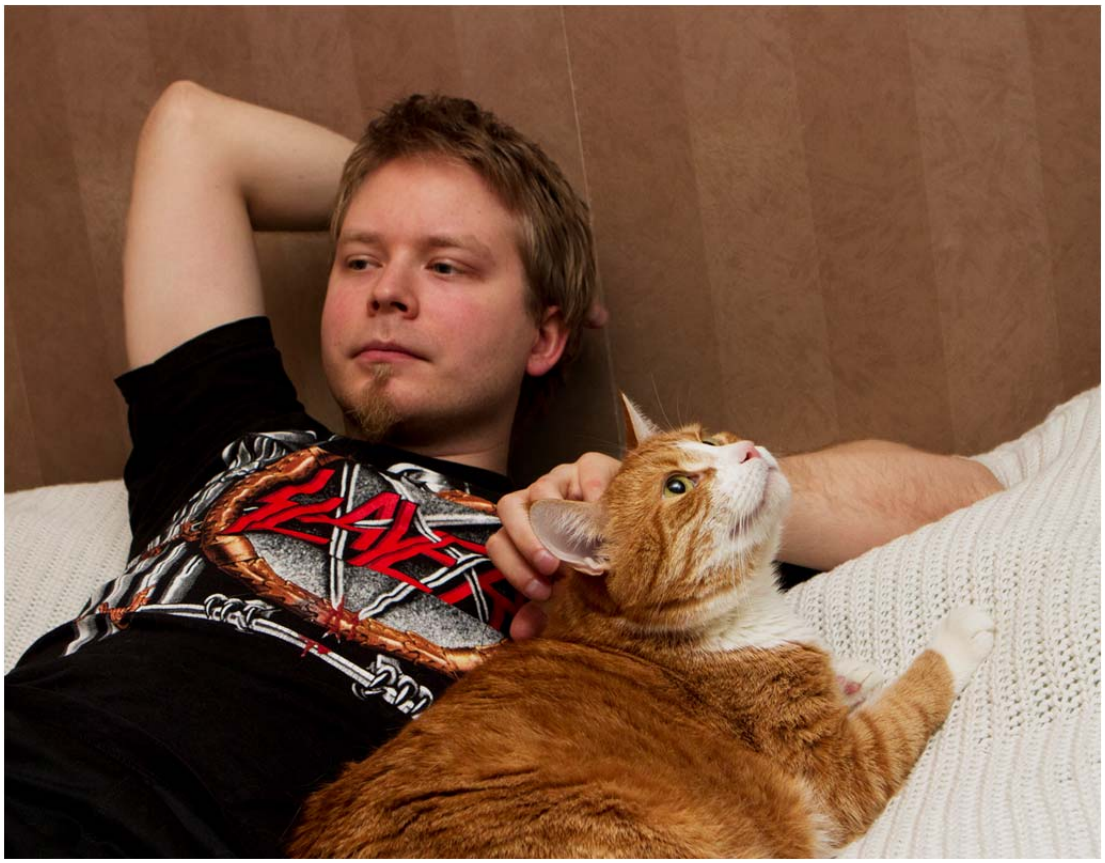

”Katson jalkapalloa aina meidän makkarissa. Kun asetun mukavasti sängylle ja peli alkaa, Miuku tulee aina makaamaan mun rintakehän päälle. Se makoilee siinä hetken ja siirtyy sitten mun viereen sängylle. Siinä se viihtyis mielellään vaikka tuntikausia.”

LIITE 2

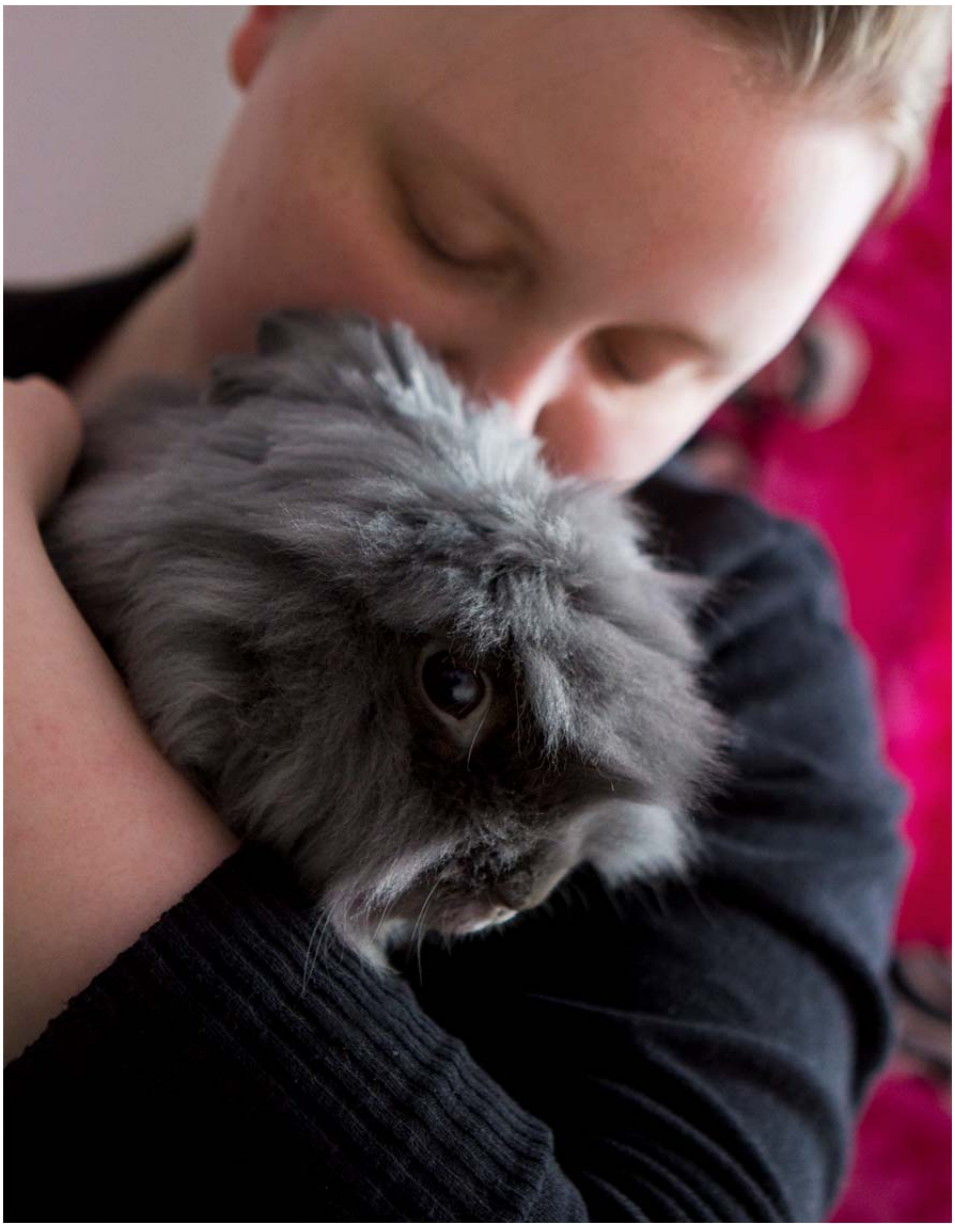

”Babar on ollut meillä vasta vähän aikaa, eikä se ole vielä täysin kesyyntynyt. Mun sylissä se on kuitenkin rauhallisesti, eikä rimpuile pois. On ihana ansaita kanilta niin suuri luottamus.”

LIITE 3

”Pipsa ei ole asunut meillä kuin pienen osan elämästään, mutta siitä on tullut mulle todella tärkeä. Jos emme olisi sitä ottaneet, se olisi todennäköisesti lopetettu. Siksi kaikki pienet hetket Pipsan kanssa ovat tärkeitä, kuten esimerkiksi yhteiset ulkoilut. Olen todella iloinen, että Pipsa asuu meillä.”

LIITE 4

“Useita vuosia sitten mäyräkoirani Pluto jouduttiin lopettamaan. Kun vanhempani veivät Plutoa viimeisen kerran eläinlääkärille, lähdin toisen mäyräkoirani Kertun kanssa kävelemään läheiselle metsätielle.”

LIITE 5

”Tärkeitä hetkiä on ne, kun saan harjata ja puunata hevosta ja saada sen rentoutumaan hoitopaikalle. Tai kun saan pestä sen treenin jälkeen, pukea kuivataan villaloimeen ja juottaa lämmintä vettä. Nää on niitä mitä ekana tulee mieleen, päivittäisiä askareita, mutta niin terapeuttisia.”

LIITE 6

”Aamuinen kahvihetki on mun ja kissojen yhteinen juttu, ja siksi tärkeä. Ne viihtyvät pöydällä ja saavat rapsutuksia samalla, kun juon kahvia.”

LIITE 7

”Ninni ei ole yrityksistä huolimatta tullut käsikesyksi, joten sen kanssa ei voi paljoa touhuta mitään. Ninnin kanssa parasta on ehkä se, kun se huomaa minut ja tulee innoissaan noutamaan herkkupalan.”

”Päiväunet Röllin kanssa on semmonen meidän poikien oma juttu, joka on tosi tärkee päivittäinen rituaali. Mä meen päiväunille ja Rölli seuraa aina perässä. Se tulee mun kainaloon ja nukahtaa siihen myös.”

LIITE 9

”2,5 –vuotiaalle pojallemme Viljamille akvaariokalat ovat tosi tärkeitä. Kerran Viljami oli isänsä kanssa käymässä lemmikkieläinliikkeessä. He katselivat hetken akvaariokaloja. Yhtäkkiä Viljami kipitti myyjän luokse ja tokaisi ”Ottaisimme yhden Tulievän”. Tottakai kyseinen kala oli pakko ostaa ja se onkin yksi hänen lempikaloistaan.”

”On hienoa istuskella Alman kanssa ulkosalla ja fiilistellä kevään tuloa. Me molemmat pidetään valtavasti ulkoilusta.”

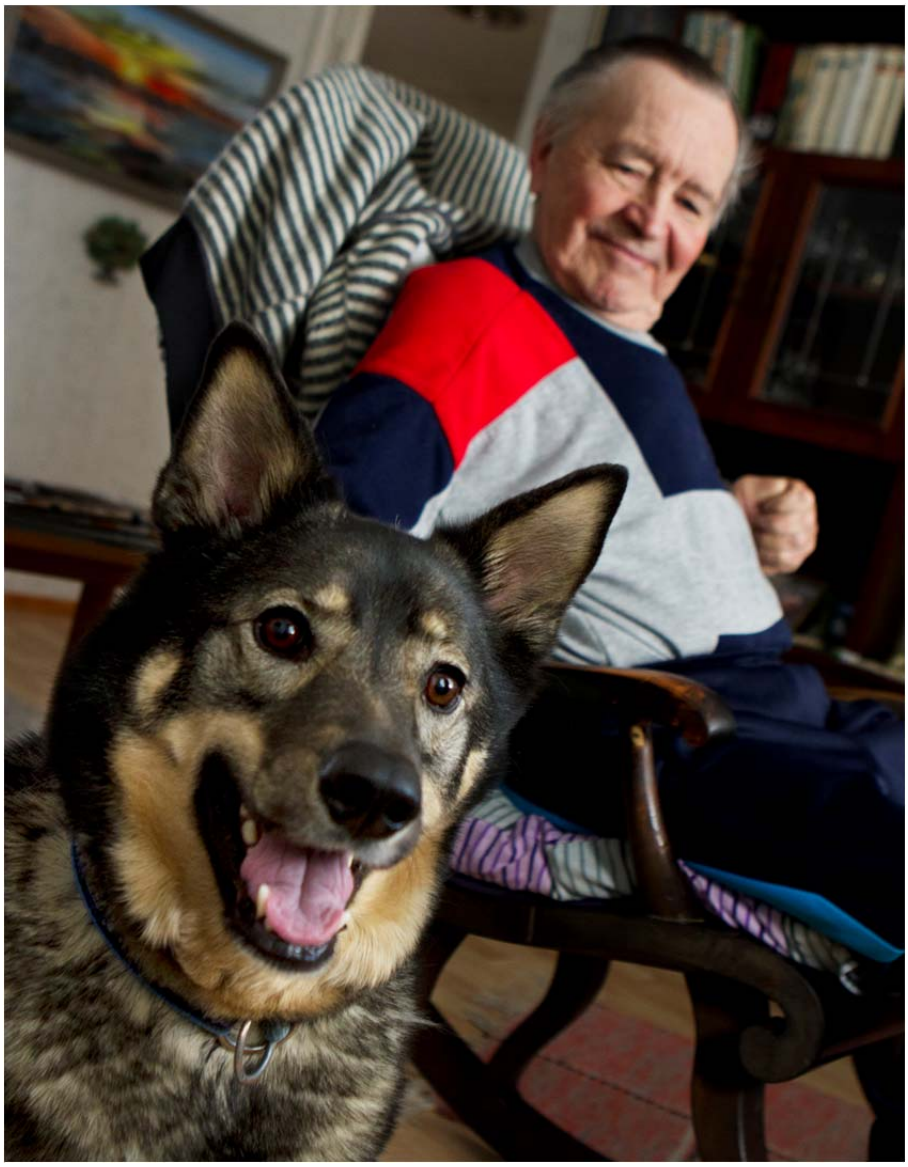

”Ei meillä oo Rockyn kanssa oikeestaan mitään erityistä tärkeää hetkeä. Yleensä vaan istutaan tässä vieretysten, telkkaria katsellen.”

LIITE 12

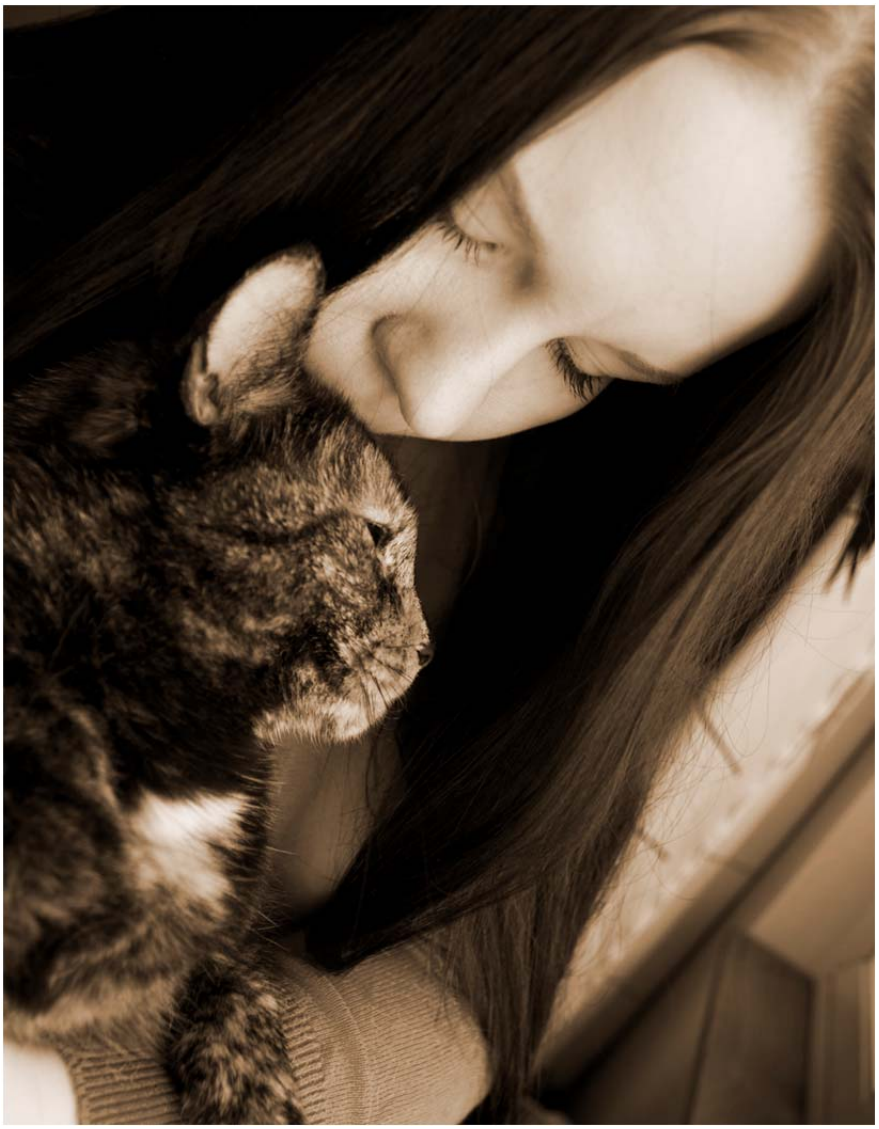

”Siiri ei ole yhtään sylikissa eikä yleensä pysy paikallaan montaa sekuntia. Siirin pitäminen sylissä on siis harvinaista herkkua, ja siksi voisin nimetä sen tärkeimmäksi hetkeksemme.”